

at det i en nær Fremtid vil lykkes at forhøje Brændevinsafgiften betydeligt, ja, jeg vil ogsaa tilstaa, at det ikke er mig klart, i dette Dieblit, om jeg vilde stemme derfor, hvis et Forslag derom forelaa. Jeg vil derfor bede det ærede Medlem henvende sin Opmærksomhed paa andre Ting, der maaske kunde have en langt større Indflydelse i den omhandlede Retning, og for ikke at blive staaende ved at tale i ren Almindelighed, vil jeg nævne Foranstaltninger, sigtende til at kontrollere Bøvshusholderne. Fra disse udgaar en stor Forbærvelse i Danmark over Individier og over Familier. Lad os derfor overveie, om der ikke kunde gøres Noget til at indskrænke disse Ulemper.

Floug: Jeg har aldrig noget Dieblit betvilet, at den høitærede Finansminister var enig med mig om Ønskeligheden af, at der kunde træffes Foranstaltninger mod Brændevinsens Misbrug, og gjerne vilde række Haanden til ethvert dertil sigtende Lovforslag; men der er to faktiske Spørgsmaal af dem, han berørte, hvori jeg ikke kan være enig med ham. Jeg tror ikke — og jeg paaberaaber mig i den Henseende en Erfaring, der er adskilligt længere og maaske ogsaa noget rigere end den høitærede Ministers egen — jeg tror ikke, det er rigtigt her i Danmark at opsette at begynde paa en Sag, indtil man mærker, at man har Stemningen for sig; nei, man maa begynde uden mindste Hensyn dertil. Der kan gaa meget lang Tid med at skabe en almindelig Stemning og er nu, hvad jeg for mit Vedkommende altid har anset for rigtigt, hele Folket kaldet til Deltagelse i Lovgivningsmagten — ikke som før blot en enkelt Samfundsklasse, der havde samme Dannelse og lettere naaede de samme Anskuelser, have vi ogsaa faaet med i Lovgivningsmagten en Mængde Mænd, der staa paa et andet Dannelsesstrin end de mest Dannede af Nationen, og som have en Mængde smaa Interesser, der dog lægge et tungt Lod i Vægtskaaen, naar Sagerne skulle afgjøres, saa vil der hengaa endnu længere Tid med at skabe en almindelig Stemning, end der behøvedes i gamle Dage. Vi skulle seire igjennem Nederlag og ikke være bange for at underkaste os Nederlag, thi gennem dem naae vi dog, naar Sagen er god, tilsidst til Seir.

Jeg skal endelig med Hensyn til et andet Spørgsmaal, som den ærede Minister berørte, nemlig Stemningen hos Rigsdagens anden Afdeling for økonomiske Reforme — idet jeg erindrer om, at jeg ikke har ønsket Brændevinsafgiften forhøjet blot som en human Foranstaltning, men tillige som en økonomisk Foranstaltning og som et Led i vor økonomiske Ordning —, bemærke, at

jeg tror, der er den Fare ved at gjøre Modstand mod de Ønsker, som næres om en Forandring i den økonomiske Ordning, at disse Ønsker tilsidst voxe saa stærkt, at, om ogsaa den ærede Minister selv med sin bestemte og faste Karakter er istand til at modstaa dem, vil han gjøre det umuligt for sin eventuelle Eftermand, altsaa med eet Ord, der er den Fare, at Sagen vil glide ud af Regjeringens Hænder, dersom denne ikke itide tager den i sin Haand. Det var Meningen med min Tilskyndelse til saadanne Foranstaltninger. Jeg ønsker ingenlunde, at de skulle fremkomme ved det private Initiativ. Alene Regjeringen kan overse det Hele, og alene den kan fremsætte Forslag, som fortjene at tages under Overveielse og gjenmeføres som Lov. At det private Initiativ skulde kunne magte det, dertil ere disse Spørgsmaal i deres indre Sammenhæng og Forgrening til alle Sider for omfattende. Jeg skal endelig svare det ærede 4de kongevalgte Medlem (Fischer), at jeg meget gjerne indrømmer ham, at en Forhøielse af Brændevinsafgiften, om ogsaa til det Dobbelte, ingenlunde er et tilstrækkeligt Middel mod Drukkenstaben. I Parenthes bemærker jeg, at det Dobbelte af den nuværende virkelige Brændevinsafgift ikke er Mere end, hvad man for 10 Aar siden ansaa for at være en overmaade moderat Forhøielse. Dengang ansaas Brændevinsafgiften for at være 6 Sk. pr. Pot, og man vil nu foreslaa den forhøjet til 8 Sk. pr. Pot. Nu er Brændevinsafgiften ved forbedrede Produktionsmidler sunken ned til at være 6,67 Ore pr. Pot, og den er altsaa ikke stort mere end Halvdelen af, hvad den i Virkeligheden skulde være. En Forhøielse af Brændevinsafgiften til 16 Ore vilde altsaa ikke nu være Mere, end naar man for ti Aar siden foreslog at forhøje den til 12 Ore. Dette var den Gang en moderat Forhøielse, og jeg tror heller ikke nu, at det kan erkjendes for, at den nævnte vilde være en særdeles stor Forhøielse, da man jo, som bekendt, Sverrig betaler 40 Ore og i Norge 37 Ore pr. Pot. Jeg er imidlertid fuldstændig enig med det ærede Medlem i, at der er andre Foranstaltninger, som med Hensyn til at hæmme Misbrug af Brændevin ere meget mere virksomme end en Forhøielse af Brændevinsafgiften, men jeg mener blot, at Lovgivningsmagten bør stille sig i Spidsen for en Reformbestræbelse, som jo ganske vist vil støde paa mange Hindringer allevegne. Ganske vist have jo Kommunerne en ikke ringe Myndighed med Hensyn til at indskrænke Bærtshushold og med Hensyn til at føre Kontrol med Bærtshushold, men for at det skal komme dertil, er det dog maaske nødvendigt at vedtage stærkede Bestemmelser. Det er maaske ogsaa nødvendigt at vedtage Straf for offentlig viist Drukkenfab, saaledes som man har gjort i Frankrig, Sverrig, Norge og Lybfland, (Hør!) men det er for at